

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie M. T. i in.
oskarżonych o czyn z art. 286 § 1 k.k. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
w dniu 30 października 2024 r.,
wniosku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu,
w przedmiocie rozstrzygnięcia w trybie art. 13 § 1 k.k.w. wątpliwości co do
wykonania wyroku z dnia 8 listopada 2023 r. w sprawie I KK 477/22,
na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. w zw. z art. 13 § 1 k.k.w.

postanowił:

**postępowanie w przedmiocie rozstrzygnięcia wątpliwości
umorzyć.**

Wnioskiem z dnia 15 października 2024 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu na podstawie art. 13 § 1 k.k.w. zwrócił się z prośbą o rozstrzygnięcie wątpliwości co do wykonania wyroku z dnia 8 listopada 2023 r. w sprawie I KK 477/22 w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt I c/ tiret czwarty jego sentencji i określenie jakie jest orzeczenie następcze wobec uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 13 października 2021 r., sygn. II AKa 216/20 w odniesieniu do oskarżonego A. J. . Z postanowienia wynika, że wyrokiem z dnia 8 listopada 2023 r., w sprawie I KK 477/22 Sąd Najwyższy – w pkt I jego sentencji - uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 13 października 2021 r., sygn. II AKa 216/20 w określonych częściach, co do

skazanych K. P., V. D., A. W., A. K., J. S., A. J., P. J., M. T. i M. T.1. W orzeczeniach dotyczących wszystkich ww. skazanych, z wyjątkiem A. J. (pkt I. c/ tiret czwarty wyroku) wskazano, że orzeczeniem następczym wobec rozstrzygnięcia kasatoryjnego jest przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu. W tej sytuacji, zdaniem sądu występującego z wnioskiem, zaistniała wątpliwość co do tego, jakie jest rozstrzygnięcie następcze wobec rozstrzygnięcia uchylającego w określonej części wyrok sądu drugiej instancji w odniesieniu do A. J.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie może być merytorycznie rozstrzygnięty, a wadliwie uruchomiony tryb postępowania z art. 13 § 1 k.k.w. musiał zostać zamknięty decyzją o umorzeniu tak wszczętego postępowania.

Na wstępie trzeba przypomnieć, że istotą instytucji, o której mowa w art. 13 § 1 k.k.w. jest wyjaśnienie wątpliwości, które mogą powstać na skutek niezbyt precyzyjnych czy ogólnych sformułowań zawartych w orzeczeniu lub w związku ze zdarzeniami, które zaistniały po jego wydaniu, przy czym wątpliwości te mają dotyczyć jedynie **wykonania orzeczenia lub zarzutów co do zamieszczonego w nim obliczenia kary**. Niedopuszczalny jest zatem wniosek o rozstrzygnięcie wątpliwości co do wykonania orzeczenia złożony w trybie przewidzianym w art. 13 k.k.w. przez inny sąd, niż sąd wykonujący orzeczenie w postępowaniu wszczętym zgodnie z art. 9 k.k.w. Ten tryb nie może więc dotyczyć postępowania jurysdykcyjnego (por. np. postanowienie SN z 5 czerwca 2012 r., WO 10/12, OSNKW 2012/10, poz. 108). Tymczasem w przedmiotowej sprawie rzekome wątpliwości sądu występującego z wnioskiem odnoszą się do fazy postępowania jurysdykcyjnego i dotyczą określenia orzeczenia następczego w sytuacji uchylenia wyroku przez Sąd Najwyższy w odniesieniu do jednego z oskarżonych. Skoro Sąd Apelacyjny w Poznaniu, występując z wnioskiem o wyjaśnienie wątpliwości, nie był sądem wykonującym orzeczenie i wniosek ten nie został złożony w toku postępowania w przedmiocie wykonania orzeczenia, wszczętego zgodnie z art. 9 k.k.w., to wniosek ten należało uznać w istocie za niedopuszczalny (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2018 r., V KO 46/18), co oznacza, że uruchomienie postępowania z art. 13 § 1 k.k.w. było nieuprawnione. W konsekwencji należało niezasadnie wszczęte postępowanie umorzyć na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. (por. w tym

zakresie postanowienie Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 13 maja 2009 r., II AKo 99/09, LEX nr 513137 oraz K. Postulski, glosa do postanowienia SN z dnia 5 czerwca 2012 r., WO 10/12, Lex/el. 2013), uznając, iż w takiej sytuacji nieuprawnione jest zastosowanie zarówno art. 19 § 3 k.k.w. , jak i żadnego z przepisów k.p.k. (trafnie w tym zakresie K. Postulski, glosa...).

Ubocznie jednak trzeba zwrócić uwagę, że choć istotnie rozstrzygając w odniesieniu do A. J. , Sąd Najwyższy w pkt I. c/ tiret czwarty wyroku z dnia 8 listopada 2023 r. uchylając w tej części wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 13 października 2021 r., sygn. II AKa 216/20 nie zawarł (odmiennie niż co do pozostałych oskarżonych co do których w pkt I c/ uchylił ww. wyrok sądu odwoławczego) rozstrzygnięcia następczego, to kwestia ta, w tym układzie procesowym nie powinna budzić najmniejszych wątpliwości.

Trzeba wskazać, że co do zasady w przypadku uchylenia wyroku przez sąd kasacyjny powinno dojść do wydania orzeczenia następczego, którego co prawda w tym wypadku zabrakło, ale co do innych osób będących w tej samej sytuacji procesowej (art. 435 k.p.k.) orzeczenie następcze było wyraźnie określone, co wskazywało, iż sąd odwoławczy musi rozpoznać ich sprawę w postępowaniu odwoławczym ponownie. Dostrzec należy, że choć przepis art. 537 § 2 k.p.k. określa w sposób autonomiczny rodzaje orzeczeń następczych w postępowaniu kasacyjnym, to nie ustanawia zamkniętego katalogu tych orzeczeń, pozostawiając możliwość wydania innego rodzaju orzeczenia następczego, w szczególności możliwe jest tu także ograniczenie się Sądu Najwyższego do uchylenia wadliwego rozstrzygnięcia bez wydawania orzeczenia następczego (por. wyroki SN: z dnia 20 kwietnia 1999 r., III KKN 323/97; z dnia 19 września 2001 r., III KKN 168/01; z dnia 15 kwietnia 2015 r., IV KK 413/14 czy postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2005 r., IV KK 267/05, LEX nr 164288). Rzecz jednak w tym, że sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie taką ewentualność wyklucza i wynika to nie tylko z treści rozstrzygnięć co do pozostałych osób co do których zastosowano art. 435 k.p.k., ale także z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego na str. 4-10.

W realiach tej sprawy konieczne jest bowiem ponowne rozpoznanie sprawy w postępowaniu odwoławczym w stosunku do tego oskarżonego, skoro wydane w tym zakresie, w toku kontroli odwoławczej wywołanej apelacją prokuratora i obrońcy oskarżonego, prawomocne rozstrzygnięcie sądu drugiej instancji zostało **w części**

uchylone. Skoro orzeczenie sądu pierwszej instancji w tym zakresie nie jest prawomocne, to sąd odwoławczy musi rozstrzygać ponownie w postępowaniu odwoławczym w zakresie, w jakim uchylono zaskarżony wyrok sądu odwoławczego.

Z tych powodów orzeczono jak w sentencji.

[J.J.]

[ał]